

Nyitott iskola

Honnan az ismeretanyag fele?

— Tudományos kutatások, felmérések bizonyítják: ismereteinknek körülbelül a felét nem az iskolában szerzik a gyerekek.

— Hol?

— A tévé előtt, a szüleitől, városokban járva, utazva, olvasva.

— Ennek a jelenségnek tulajdonképpen örülni kellene!

Tóth Ferenc arcán mosoly suhan át. Félmosoly. Értelmezhető így is, meg úgy is.

— Hát igen — mondja —, jó dolog ez, hogy a gyerekek benne élnek az információ-áramban, de ezek a hatások a pedagógus számára túlságosan is esetlegesek, szét-szortak, tehát tervezhetetlenek.

— A tény pedig tény. Mit tehet az iskola ilyen helyzetben?

— Hogy mit kell tennie? Nos, ezt a párt XI. kongresszusa megfogalmazta. Nem akarom idézni a határozatot, csak a szellemét, mert itt, a Madách utcai iskolában, és másutt is, az ott dolgozó pedagógusoknak kell ezt a szellemet életre hívni, és éltetni. Mi úgy gondoltuk, hogy megpróbáljuk valóságossá tenni a nyitott iskola elvét!

— Nyitott iskola?

— Szakifejezés. Megkísérlem megvilágítani. Az iskola nemcsak oktatási intézmény, hanem köznevelési is, amely igen jelentős szellemi potenciállal rendelkezik. Az iskolát tehát ki-nyitjuk a városrész előtt. Várjuk a szülőket.

— Mivel?

— Könyvtárunk van, öt-ezer kötetes, folyóirat-olvasónk, és ez is fontos: bitumenes sportpályánk, két tornatermünk. Szeretnénk, ha gyerekeikkel együtt sok hétvégét töltene az iskolában. Voltak már családi sportvetélkedők, reméljük több is lesz még.

— A szülőkkel jó kapcsolatot tartanak. Ez volna a nyitott iskola elve?

— Csak az egyik oldala. A másik a fontosabb. Együttműködési szerződést kötöttünk a Móra Ferenc Múzeummal, a Somogyi-könyvtárral, a kerületi párt-

szervezettel, és az MHSZ-szel is. Hogy miért? Diákjaink rendszeresen eljárnak a múzeumba. Evente 16 alkalommal tartanak számukra foglalkozást a muzeológusok. Megismerkednek a kismesterségekkel, a szerszámokkal, történelmi és néprajzi ismereteket szereznek, láthatják az ornitológiai gyűjteményt... sorolhatom még. Az a lényeg, hogy ezeket a látogatásokat megszervezzük, és ami még fontosabb, meg is tervezzük, kapcsoljuk az órák anyagához. Ez pedig nagyon jelentős ebben a mai, sajnos még mindig túlságosan is könyv-, illetve tan-könyvcentrikus iskolában.

— Mohamed megy tehát a hegyhez...

— Így is lehet fogalmazni, de meg kell mondanom, hogy az ilyesfajta közeledésre köcsönös az igény. A múzeumból már szótart, ugyanígy kell beszélnem a könyvtár munkatársairól is, akik fró-olvasó találkozókat szerveznek tanulóinknak a gyermekkönyvtárban, megmutatják a könyvritkaságokat, és segítenek abban is, hogy folyóirat-olvasónk olyan színvonalú legyen, hogy érdemes legyen benne tölteni egy-két fél óracsát.

— Emlegette a kerületi pártszervezetet is.

— Ők az élet, a közelmúlt megismerésében segítenek sokat. Eljönnek, az életükről beszélnek. Javarezsük már nyugdíjas. Az egyik azt mondja el, hogy miként lett munkából tanácselnök, a másik a hadseregről beszél.

Mondja, van olyan történelemóra, amelyik hitelesebb, maradandóbb; pontosabb élményt tudna adni?

— Hirtelen egy közhely jut csak az eszembe: nem az iskolának, az életnek tanulunk.

— Erről csak annyit, hogy minden hozzánk beiratkozott gyerek az itt töltött nyolc esztendő alatt tizenhat szegedi gyárat, üzemet látogat meg. Ezeket a programokat a tantervbe is beiktattuk. A szaktanárok kísérik őket ezekre a látogatásokra. A tapasztalatok az órákon is hasznosíthatók, és ami nem utolsó szempont: segítséget jelentenek ezek a látogatások a pályaválasztáskor is.

— Hogyan szervezik meg ezeket?

— A szülők segítségével. Legtöbbször a mi gyerekeink szülei a kalauzaink is. Szívesen csinálják ezt a munkát.

— További terveik?

— Megalakítottuk a szülők klubját. Telente előadásokat tervezünk gyermeknevelésről, családról, és egy sor más kapcsolódó témáról. Szeretnénk a városrészek egyik művelődési, szórakozási, sportolási centruma lenni.

Az igazgató eltöpreng egy picit; aztán folytatja csak:

— Ez ma már jogos követelmény egy iskolával szemben, ha korszerű, azaz nyitott iskola akar lenni, s maga is ki akar lépni tanulóival élményekért és tudásért a saját falai közül.

Petri Ferenc

MEDICOR-újdonságok

A MEDICOR BNV-kiállításáról tartottak kedden sajtótájékoztatót a gyár vezetői a MEDICOR bemutatótermében.

Elmondták, hogy az idei vásáron sok újdonságot állítanak ki. A legnagyobb érdeklődés minden bizonnyal

a panelműtő iránt lesz. Ez komplex egészségügyi technológiai funkcionális egység, amely mind új létesítményekbe, mind a kórházrekonstrukcióknál telepíthető. Előregyártott elemekből a helyszínen rövid idő alatt felállítható és üzembehelyezhető.

Tarkánszőtt flanel

Mindenütt a világon hódít az úgynevezett vidéki stílus, éppen ezért mind keresettebbek az ehhez szükséges rusztikus kelmék, flanellek. Most a Pápai Textilgyár berendezkedik a tarkánszőtt flanellek gyártására. A mintakollekciót már elkészítették.

Magántakarékoskodás — állami pénzen

Az OTP-ben váltott betétkönyvek egyre növekvő száma elárulja, mind jobban szeretünk és tudunk is takarékoskodni. Lecsípünk, félreteszünk a havi jövedelméből, gyűjtünk autóra, lakásra, kertre, ki-ki lehetősége és igénye szerint. Takarékoskodásra tanítjuk gyerekeinket is, szóval magánéletünkben igyekszünk ésszerűen, megfontoltan költeni a pénzt.

Mind ez dicséretes volna, ha az állam vagyonára, a közösség tulajdonára is hasonlóképpen ügyelnénk mindenütt, ha a vállalat, a szövetkezet stb. kasszájából is csak a valóban szükségesre költenénk. A feltételes mód indokolt: lépten-nyomon tapasztalni, ugyanazok, akik saját kontójuk terhére a legkisebb kockázatot sem vállalják, nagyvonalúak, gyakran felelőtlenek, pazarlók, ha nem a maguk pénzéből költenek, ha nem saját értékeiket dobják a szemébe. Nagyvonalúságuk a népgazdaságnak tetemes kárt okoz. Aligha vállalkozna arra bárki is, hogy akár csak megközelítően összegezze például azokat a tíz- és százazereket, melyeket a jogtalan, szabályellenes gépkocsihasználat húznak ki egyes vállalatok, szövetkezetek az állam zsebéből. S ami politikailag sem lényegtelen: a visszaélések nagy részében éppen azok a felelős beosztásúak maraszalhatók el, akiknek morálisan is példát kellene mutatniuk. Nem ritkaság, az egész munkaerő kollektíva tudja, hogy ki az, aki túlnyomórészt saját magánútjaira használja a hivatalos céllal fenntartott személygépkocsit.

Indokoltnak látszott tehát, hogy megkérdezzük az ügyben az arra legilletékesebbeket, a megyei Autófelügyelet szakembereit, milyen tapasztalatokat gyűjtöttek néhány éves működésük alatt. Az Autófelügyeleten azonban a budapesti országos központ „felsőbb utasítására” hivatkozva megtagadták a tájékoztatást, noha — feltehetően — legalább

az irattárban fellelhető néhány vizsgálat jegyzőkönyve. Segítség helyett azt ajánlották, menjünk ki például valamelyik vikendtelepre, s győződjünk meg saját szemünkkel, hány kizárólag hivatalos útra igénybevehető személygépkocsit látunk az üdülőházak mellett. Az ajánlatot, bármennyire izgalmas is, nem fogadtuk el. Ugy véljük, nem feladatunk magánnyomozást folytatni, amikor a visszaélések felderítésére, a népgazdaság érdekeinek védelmére megvannak az arra hivatott intézmények, mint például az Autófelügyelet.

Nyomozás helyett megelégszünk azzal, hogy egy konkrét ügy apropóján próbáljunk képet adni a jogtalan, szabályellenes gépkocsihasználatokról. A kormányrendelettel támogatott vizsgálat jegyzőkönyvéből kitérünk, e téma nagy figyelmet érdemel. Az ügy pikantériája, hogy a vizsgálatot — színhelye egy Szege környéki termelőszövetkezet — éppen a megyei Autófelügyelet végezte. A terjedelmes dokumentum feketén-fehéren leírja a visszaélések egész sorát. Ezúttal elégedjünk meg csak néhány furcsaság felidézésével! „A szállítási és fuvarozási teljesítmény arányát vizsgálni, kihasználási százalékot és gazdaságosságát megállapítani a valóságnak megfelelően nem lehetett.” (Ehhez ugyanis bizonylatokra, dokumentumokra lett volna szükség.) A termelőszövetkezet általános célokra Volga személygép-

kocsival rendelkezik. Menetleveleit a gépkocsivezető — aki egyben a személyzeti vezető, s csupán ürvezetői jogosítványa van — meglehetősen felületesen tölti ki. Nem tünteti fel például az utasok nevét, az AFOR-kütblal nem igazoltatja az üzemanyag felvételt. Ehelyett maga írja be, hány literet tankolt. A kilométeróra állását rögzítő bejegyzés — ismét idézem a jegyzőkönyvből — „legtöbb esetben többszörösen átirással javított, és több esetben nem is folyamatos. A menetleveleket, az azokon rögzített teljesítményeket senki sem ellenőrzi, nem is igazolja”. A gépkocsihasználatok nyilvánvalóan hasonló „nagyvonalúság” tapasztalható, például: „a teljesített kilométert nem a menetlevélről, hanem a gépkocsivezető által kiállított munkalapról vezetik, ami nem egyezik a menetlevéllel”. A jegyzőkönyv egyéb adatainak ismeretében nyilvánvaló, hogy az adminisztrációs szabálytalanságokkal jórészt a jogosulatlan használatot igyekeztek legalizálni. Tavaly összesen 7387 kilométert kocsikázott a szövetkezet elnöke a személyzeti vezetővel — a jegyzőkönyv szerint is kimutathatóan magáncéllal — s a kilométerek egy része vadászaton gyűlt össze.

Példánk nyilván kirívó esetről tájékoztat. Talán mégsem tévedünk, ha feltételezzük, efféle olcsó, magántakarékoskodást segítő „meseautó” másutt is akad. Ladányi Zsuzsa

Befejeződött a miskolci filmfesztivál

Kedden befejeződött a 17. alkalommal rendezett miskolci filmfesztivál. Az idén a rövidfilmek kerültek zsűri elé.

A filmeket tizenöt tagú zsűri bírálta el. Az elnöki tisztét dr. Ortutay Gyula akadémikus látta el. A SZOT nagydíjat Hu-

szárik Zoltán „A piacere”, Miskolc díját Macskássy Kati „Nekem az élet teccik nagyon”. Borsod megye díját Csöke József „Pedig...” című alkotása kapta. Kategória díjat nyert hirdatóportért (megosztva) Zombori Katalin „Nevelőszülők” és Szobolits Béla „Parasztcsilagász” dokumentumfilmért Gyarmathy Livia „Magányosok klubja”, riportfilmért Magyar József „Tűzben”, hosszú dokumentumfilmért Ember Judit „Tantörténet”, népszerű-tudományos filmért Bodrossy Félix „Égimáglya”, animációs filmért Foky Ottó „Babfilm”, az operatőri díjat Neményi Ferenc „A teljes kép” és „Kié a művészet”, valamint Nankura Péter „A piacere” készítéséért kapott. A kritikuskor díját Huszárik Zoltánnak ítélték.

A műszaki hónap eseményei

Tegnap, kedden megkezdte folytatódott a műszaki hónap rendezvénysorozata. Szegeden, a Technika Házában a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi területi szerve előadást rendezett. Az összejövetelen Kelenesényi Miklós mezőgazdasági mérnök, Kiss Jenő mérnök és Böcskei László gépészmérnök az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóságnál használatos földműfenntartás gépesítéséről beszélt.

A Gépipari Tudományos Egyesület rendezvényén, amelyet szintén az MTESSZ-székházban tartottak, Pláveczki Gábor az autóbusszgyártás technológiájáról tartott előadást, majd Annus József, a Tiszatáj főszervező-helyettese a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület rendezvé-

nyén a folyóirat-szerkesztés nyomdai munkájáról, az irodalmi alkotások tipográfiai lehetőségeiről számolt be.

Ma, szerdán Szegeden, a Technika Házában az Építőipari Tudományos Egyesület Csongrád megyei szervezetének szegedi csoportja rendezvényen dr. Rostás István A beruházások rendjének jogi szabályozása címmel tart előadást. Ugyanígy a Magyar Elelmészipari Tudományos Egyesület összejövetelén Gajdán István az ergonómia sú-tóipari helyzetét ismerteti. Szegeden, a MÁV Igazgató-ság tanácstermében dr. Unyi Béla A nagyobb sebességre történő áttérés al- és felépít-ményi feltételei és ezek hazai eredményei címmel tart előadást.

Ismét a nem mindennapi balesetről

Május 7-i, pénteki szá-munkban „Nem mindennapi baleset” címmel arról tájékoztattuk olvasóinkat, hogy május 4-én délután Krizsán Violetta, 3 éves kislány ki-zuhant egy, a Lenin körúton haladó autóbusból.

A gyermek édesanyjával utazott. Amikor lezálláshoz készülődtek, a kislány fel-állt, a padló beszakadt alat-tal, a gumiszőnyeg alól kör-ülbelül 30—35 centiméteres darabon hiányzott a szilárd burkolat. Téves információk alapján korábban azt írtuk, hogy a gyermeknek kono-nyabb baja nem esett. Saj-nos, nem így történt. Agy-

rázkódással s zúzódásokkal a II. számú kórház gyermek-osztályára vitték. Idegspeci-alisták bevonásával alapo-san megvizsgálták: koponyá-ján törést nem találtak, bel-ső vérzést sem állapítottak meg. A kislány azóta túl van a veszélyen, jó a köz-érzete. Még pihentetik s megfigyelés alatt tartják, a jövő héten minden bizony-tal már el is hagyhatja a kórházat.

A Volán tájékoztatása szer-int a baleset az autóbussz-gyártási hibája miatt követ-kezett be. Az ügyben tart a vizsgálat.

Újítási verseny díjkiosztója

A MEM és az ÉDOSZ ál-tal kiírt újítási verseny díj-kiosztó ünnepségét kedden rendezték meg a MEM-ben. Az ünnepséget Kulcsár Mátyás, az ÉDOSZ titkára nyi-totta meg, majd Kovács Sán-dor mezőgazdasági és élel-mezésügyi miniszterhelyettes értékelte a versenyt és átad-ta a díjakat.

Tavaly a tárca területén több mint 15 000 újítást ad-tak be. Az újítások jól se-gíthették a műszaki fejlesz-tést. Az 1976 évi újítómez-galom értékelése alapján a „Kiváló feltaláló” kitüntetés arany fokozatából 15-öt, az ezüst fokozatból négyet, a „Kiváló újító” arany fokozat-ból 30-at, az ezüst fokozat-ból 45-öt, bronz fokozatból pedig 52-öt adtak át.

Labirintus

A Juhász Gyula Tanárkép-ző Főiskola irodalmi szinpa-dától már megszokhattuk, hogy újdonságokkal, ösbemu-tatókkal lepi meg közönsé-gét. Általában a modern közép- és kelet-európai dráma-irodalom legjavából válogat-nak. Két esztendővel ezelőtt Steinbeck Egerek és emberek című, világhírű művét adták elő, nagy sikerrel. Tavaly Páskándi Gézának az igaz-mondás felelősségéről szóló szatirikus mesejátékát mu-tatták be (Az eb olykor emeli lábát...).

Legutóbbi produkciójuk ha-tal ösbemutató. Egy hazánk-ban kevésbé ismert, ma élő csehslav drámaíró, Ladislaw Smoček Labirintus című műve abszurd komédia, va-lódi karkai atmoszférát te-remt. Nem véletlenül, hiszen szerzője Franz Kafka követő-jének vallja magát. A darab a 60-as évek közepén íródott, és Prágában, egy ligeti labi-rintusban játszódik. Fősze-replője a labirintus portása. Tipikus parancsember, fon-toskodó bürokrata, aki ha „felülről” nem kap utasítást, talán még lélegzeni sem mer. A Labirintus valóságos „üzemmenetéről” azonban fogalma sincs, lévén, hogy még soha nem járt benne. Az sem tűnik fel neki, hogy időnként rozsdás késeket, vé-res kézcsontokat dobálnak ki, hogy segítséget kérő siko-lyok hallatszanak a kerítés

mögül. Ezt a mérhetetlen kö-zönyt, passzivitást próbálja feloldani a darab másik fő-szereplője, az ismeretlen férfi, aki megpróbálja ráébreszte-ni a nagyképu, bürokrata portást abszurd helyzetére. Sikertelenül. A „föellenőr” ugyanis „menthetetlenül” belesüllyedt saját nyárspolgári mennyországába...

A darabról természetesen kiderül, hogy nem csupán egy ligeti szórakozóhelyről van szó. A Labirintus a bü-rokrácia, a társadalmi élet-ben is jelentkező elidegene-dés útvesztője. A darab ép-pen az útvesztő veszélyeire, embertelenségére figyelmeztet. Nagy Zoltán (a Szegedi Nemzeti Színház színművé-sze) kiváló rendezői érzék-rek, remek ötletekkel te-remti meg a darab karkai légtörést, komikus-félelmetes atmoszféráját. Lengyel László meggyőzően kelti életre a portás démonian komikus, abszurd figuráját. Mihácsi János a kételkedő, gondolkodó, „valamit sejtő” kisembert formálja meg — tegyük hoz-zá — kiválóan. A darab tu-lajdonképpen kettejük párbe-szédére, vitájára épül. A töb-bi szereplő egy-egy karak-terfigurát jelenít meg, külön-böző embertípusokat.

A negyedéves főiskolások-nak egyébként ez volt a bú-csúféléjük. A „hattyúdai” méltán aratott hoszsan tartó vastapsot.

Dezső László